

1 Μαρτίου 2015

Η Εκκλησία της Φανερωμένης Λευκωσίας στα χρόνια της ΕΟΚΑ

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Εκκλησία Φανερωμένης ήταν χώρος αντίστασης

κατά των Άγγλων την περίοδο του αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α.

... Την εποχή αυτή ο ΠαπαΣταύρος εξέδωσε και το μυστικό επαναστατικό Δελτίο «ΕΝΩΣΙΣ». Το πρώτο φύλλο του κυκλοφόρησε στις 6 Αυγούστου 1954 με τη χρηματοδότηση της Αρχιεπισκοπής. Η έκδοσή του διακόπηκε όταν άρχισε ο αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α.

Το Δεκέμβριο του 1954 σε συνάντηση που είχαν ο ΠαπαΣταύρος με τον Γρίβα, στο Εξομολογητήριο της Φανερωμένης, ο αρχηγός της Ε.Ο.Κ.Α του ζήτησε να αρχίσει τη στρατολόγηση προσώπων της εμπιστοσύνης του, τα οποία θα εντάσσονταν στην επαναστατική Οργάνωση. Ο ΠαπαΣταύρος, αναφέρει ο Γρίβας, «ειργάσθη πολύ προ της εκδηλώσεως του αγώνος με ζήλον και πίστιν, η δε επιτυχία της ενάρξεως τούτου οφείλεται κατά ένα μέρος εις αυτόν και τους άξιους συνεργάτας, τους οποίους κατώρθωσε να εξεύρη. Η βοήθεια ην ο παπαΣταύρος Παπαγαθαγγέλου προσέφερεν εις τον Κυπριακόν αγώνα υπήρξεν ανεκτίμητος». Ακριβώς λόγω αυτή της μεγάλης προσφοράς του εφημέριου της Φανερωμένης στον εθνικό Αγώνα, οι Άγγλοι προχώρησαν στην απόφασή τους να τον εξορίσουν στις Σεϋχέλλες και αυτόν μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ', το Μητροπολίτη Κυρηνείας Κυπριανό και τον Πολύκαρπο Ιωαννίδη, το Μάρτιο του 1956.

Ο έτερος εφημέριος της Φανερωμένης πατήρ Φώτιος Καλογήρου, ιερέας του ναού κατά την περίοδο 1950 – 1993, προσέφερε σημαντικότερες υπηρεσίες στον αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. Ο π. Φώτιος υπήρξε υπεύθυνος του Γενικού Κέντρου της Ε.Ο.Κ.Α. Το «Γενικό Κέντρο της Οργάνωσης» είχε ένα πλήθος ευθυνών και αποστολών, την ευθύνη των Συνδέσμων (δηλαδή του «ταχυδρομείου» της Οργάνωσης), του Ταμείου της Οργάνωσης και τη διακίνηση του οπλισμού. Ο πατήρ Φώτιος, με τα ψευδώνυμα «Προμηθεύς», «Κόδρος», «Δραγούμης», «Δαίδαλος», ήταν επίσης ο

σύνδεσμος του Διγενή με τον Μακάριο μέχρι την εξορία του τελευταίου, το Μάρτιο του 1956. Στις 28 Μαρτίου 1956 ο π. Φώτιος συνελήφθη από τους Βρετανούς και οδηγήθηκε αρχικά στα ανακριτήρια της Ομορφίτας και στη συνέχεια στις Κεντρικές Φυλακές. Παρέμεινε κρατούμενος μέχρι το τέλος του Αγώνα.

Πηγή: <http://www.churchofcyprus.org.cy/>

...Στις 24 Ιανουαρίου 2008 η Εκκλησιαστική Επιτροπή παρέσχε όλες τις διευκολύνσεις στον Επίσκοπο Λήδρας Επιφάνιο και τα λείψανα των Εθνομαρτύρων της 9^{ης} Ιουλίου 1821 μεταφέρθηκαν στον Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής, με σκοπό την ταυτοποίηση και εξεύρεση των Αγίων Λειψάνων του Εθνομάρτυρα Αρχιεπισκόπου Κυπριανού. Μέχρι τα τέλη Μαΐου του 2008 τα Λείψανα παρέμεναν στο Ινστιτούτο Γενετικής και η Επιτροπή αποφάσισε «να γίνουν οι απαιτούμενες ενέργειες να επιστραφούν τα οστά των Εθνομαρτύρων που τώρα βρίσκονται στο Ίδρυμα Γενετικής και Νευρολογίας». Στη συνέχεια τα Ιερά Λείψανα των Εθνομαρτύρων επιστράφηκαν στο Μαυσωλείο χωρίς να γίνει κατορθωτό επιστημονικά να ταυτοποιηθούν ποια ήταν τα Λείψανα του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού.

Το θέμα της αγιοποίησης του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, όπως ήδη αναφέραμε τέθηκε από τη δεκαετία του 1920. Η «Φωνή της Κύπρου», τον Ιούλιο του 1928,

καλούσε την Κυπριακή Εκκλησία να προτείνει προς την «Ελληνική Εκκλησία» να προχωρήσουν με πράξη «δι΄ ης ο Κυπριανός να κατατάσσεται και επισήμως εις την χορείαν των Αγίων της Ορθοδοξίας». Μετά από ογδόντα (80) χρόνια ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β΄ με επιστολή του προς την Εκκλησιαστική Επιτροπή Φανερωμένης, με ημερομηνία 22 Ιανουαρίου 2008, έδωσε τις εξής οδηγίες: «Να ετοιμάσει η Εκκλησιαστική Επιτροπή επιστολή, με σκοπό την συγκέντρωση υπογραφών από τους πιστούς οι οποίοι επιθυμούν την επίσημη διακήρυξη της Αγιότητας του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού. Η συγκέντρωση των υπογραφών να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου [2008]». Στη συνεδρία της Εκκλησιαστικής Επιτροπής στις 26 Μαρτίου 2008 κατατέθηκαν δύο κείμενα τα οποία ετοίμασε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου Πέτρος Παπαπολυβίου για το θέμα της διακήρυξης της αγιότητας του Αρχιεπισκόπου Εθνομάρτυρα Κυπριανού. Η Επιτροπή ανέλαβε να τα επεξεργαστεί για να δοθεί η τελική μορφή του κειμένου.

Πηγή: Δημητρίου Ηρ. Ταλιαδώρου, Η Ιστορία του Ιερού Ναού Παναγίας Φανερωμένης Λευκωσίας και η Προσφορά του στον Ελληνισμό της Κύπρου, Α΄Τόμος, σελ. 17, 53, Α΄έκδοση Ιερού Ναού Παναγίας Φανερωμένης, Λευκωσία 2014